

Jak správně citovat

**Bibliografické odkazy a citace
dokumentů
dle ČSN ISO 690 (01 0197) platné od
1. dubna 2011**

Citace

- **Citace** — doslovné uvedení cizího výroku nebo textu v rámci vlastního dokumentu doprovázené obvykle přesnou identifikací pramene, ze kterého daný výrok nebo text pochází, tedy bibliografickou citací; v textu je obvykle uvedena **uvozovkami a jiným typem písma!!!**
- **Bibliografická citace** — zdroj informací pro čtenáře, recenzenta, oponenta dokumentu; umožňuje identifikaci a zpětné vyhledání dokumentu příp. zdroj odkazu na další literaturu.
- **Seznam bibliografických citací** — seznam použitých pramenů literatury.

Citace

- Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (**autorský zákon**).
- Především v kapitole **Teoretická část BP/DP**.
- **Definice** vybraných pojmů, různé **názory** a úvahy renomovaných odborníků nebo praktické **příklady**.
- Způsobů odkazování v textu na literaturu je několik; v celé práci ***musí být použit vždy jen jeden zvolený způsob citace.***

Autocitace

■ Literatura

Předkládaný text je původní autorský (není-li uvedeno jinak), který případně rozpracovává témata či teze obsažené již v publikovaných pracích autora v níže uvedeném seznamu literatury.

Výchozí autorovy práce

- **JANÁK, Dušan a Miroslav PILÁT.** Vývoj právních norem k sociální péči a sociálním službám v Československu a v České republice od roku 1956. In: KRAJČÍK, Vladimír, Dušan JANÁK ml. a kol. *Mikropodnikání v sociálních službách*. Ostrava-Opava: Vysoká škola podnikání a. s. a Slezská univerzita v Opavě, 2012, s. 13-64. ISBN 978-80-72-48-766-0.

Autocitace

- PILÁT, Miroslav. Metoda komunitního plánování jako nástroj k zajištění dostupnosti sociálních služeb prostřednictvím komunitní sociální práce. *Speciální pedagogika*. 2014, ročník 24, č. 2, s. 104-124, ISSN 121-2720.
- PILÁT, Miroslav. *Komunitní plánování sociálních služeb v současné teorii a praxi*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0932-4.

Citační normy

- Od 1. 4. 2011 je platná aktualizovaná norma ČSN ISO 690 (01 0197), která je českou verzí mezinárodní normy ISO 690:2010. Touto normou se ruší a nahrazují ČSN ISO 690 (01 0197) z prosince 1996 a ČSN ISO 690-2 (01 0197) z ledna 2000.
- Pro naše potřeby je jako ***bibliografická citace*** označován ***formalizovaný údaj o dokumentu***, ze kterého autor čerpá při psaní textu jako ***citace*** uvedení cizího výroku nebo textu v rámci vlastního dokumentu, který ***odkazuje formou bibliografické citace na zdrojový dokument.***

Základní pravidla

- Bibliografická citace by měla jednoznačně identifikovat citovaný dokument.
- Údaje pro bibliografickou citaci přebíráme z citovaného zdroje (= z dokumentu, se kterým jsme pracovali). Citujeme konkrétní vydání nebo verzi!!!
- Předně přebíráme údaje z titulního listu (úvodní obrazovky, webové stránky, etikety na disku apod.).
- Dalším zdrojem informací je pak v následujícím pořadí rub titulní strany, hlavička stránky, obálka, obal, doprovodná dokumentace (např. leták, manuál).
- Pokud se některý údaj objevuje v dokumentu v různých formách, použije se forma objevující se ***na význačném místě.***

Základní pravidla

- Pořadí údajů je přesně stanoveno normou.
- Bibliografická citace by měla být co nejpřesnější. *Nelze vynechávat povinné údaje*, pokud jsou v dokumentu dostupné. Doporučujeme také uvádět nepovinné údaje, jsou-li pro *identifikaci citovaného dokumentu důležité*.
- Pokud některý údaj chybí, vynechává se a pokračuje se následujícím. V některých případech lze údaj dohledat v jiných zdrojích nebo nahradit zástupnou formulací.

Základní pravidla

- **V případě, že některý z údajů přebíráme z jiného zdroje, uvádíme jej v hranaté závorce.** Jestliže přebíráme nebo odhadujeme více údajů za sebou, sloučíme je do jedné závorky.
- **Do hranaté závorky se umísťují také opravy.**

Neznáme místo vydání (ale jsme schopni ho zjistit):

Zapíšeme [Praha]: Computer Press, 2008.

V dokumentu uveden rok 1959 (zjevně chybný).

Zapíšeme 1959 [1995].

Základní pravidla

- **Zachování jazyka** - údaje se zapisují v jazyce, ve kterém jsou uvedeny v citovaném dokumentu.

(nepřekládáme údaje o *názvu, autoru, vydání* – 1st edition, 2nd ed., *fyzickém popisu* 320 p. (pages) x 320 **s.** (viz dále), *jména nakladatelů*).

- Jakýkoliv prvek, který **není v latinském písmu, se transliteruje** (např. cyrilika) nebo **transkribuje** (např. čínské znaky).

Základní pravidla

- **Přehlednost a jednotnost** údajů,
- **Podoba bibliografických citací musí být jednotná v celém dokumentu** (jednotný citační styl, formát a interpunkce).
- Použití **primárních** pramenů (z publikací, které jsme měli v ruce).
- **Nezkracujte** slova obsažená v údajích o publikaci.
- ***Každý myšlenkový celek (odstavec), který není označen jako citace, je buďto vaším autorským dílem nebo plagiátem!!!***

Chyby při citování

- **Citování díla, které autor nepoužil (text vs. seznam bibliografických citací)**
- **necitování díla, které autor použil** (větší prohrašek necitovat třeba kvůli antipatiím k autorovi),
- **citování vlastních děl bez souvislosti** s daným tématem (tzv. autocitace - autor, který již něco napsal, chce své dílo propagovat a uvede jej v citaci, i když nesouvisí s tématem práce),
- **nepřesné citování** znemožňující identifikaci díla (citujeme tak, aby se dal dokument zpětně nalézt; pokud citaci přejímáme, je zde zvýšené riziko chyby nebo záměr, aby nešel dokument vyhledat).

Prameny informací

- Prameny informací můžeme rozdělit na ***primární, sekundární a terciální.***
- **Primární prameny** představují nejdůležitější zdroj informací pro zpracování odborného textu, protože obsahují původní informace (např. odborné monografie, vědecké a odborné časopisy, sborníky z konferencí, výzkumné a kvalifikační práce na dané téma).

Prameny informací

- **Sekundární prameny** informují o existenci primárních pramenů a usnadňují v nich čtenáři orientaci (např. encyklopedie, slovníky, lexikony, knihovní katalogy, články typu review shrnující obsah dříve publikovaných studií). Právě tyto sekundární prameny by měly být ***základním východiskem v přípravné fázi výzkumu či odborného publikování***, tedy ***základní orientací*** pro autora v daném tématu.
- **Terciálním pramenem** je pak seznam sekundárních pramenů (např. webová stránka s přehledem online databází).

Struktura bibliografické citace

Kniha

- **Modře vyznačené položky jsou povinné, stejně jako psaní kurzivou.**
- **Jméno tvůrce. *Název: podnázev.*** Vedlejší název. **Vydání. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování. Název edice a číslování. Standardní identifikátor. Poznámky.**
- **ISBN (International Standard Book Number, mezinárodní standardní číslo knihy)** je číselný **kód** určený pro jednoznačnou identifikaci **knižních** vydání. V českých knihách bývá ISBN zpravidla uvedeno na rubu **titulního listu** a v **čárovém kódu** na obálce.

Struktura bibliografické citace

Kniha

- *Struktura bibliografické citace* (monografie) vypadá následovně:
- **Autorské údaje (PŘÍJMENÍ, Jméno).** **Názvové údaje (Název : podnázev).** **Pořadí vydání.** **Nakladatelské údaje (Místo vydání : nakladatelství), rok vydání. Rozsah (počet stran).** **ISBN (mezinárodní číslo knihy).**
- *První vydání lze vynechat, ale jakékoliv další se musí uvést.*

Struktura bibliografické citace

Kniha

KOSEK, Jiří. *Html - tvorba dokonalých stránek: podrobný průvodce*. **1. vyd.** Praha: Grada, 1998, **291 s.** ISBN 80-7169-608-0.

- HANUŠ, Jiří, ed. *Dějiny kultury a civilizace Západu v 19. století*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2002. **Dějiny a kultura, sv. 5.** ISBN 80-7325-006-3. **[248 s.]**.
- Pozn.: ***Vydání*** je povinné pouze v případě, že se ***nejedná o první vydání***. **Počet stran je nepovinný** údaj, pokud se rozhodneme jej uvádět musíme tak činit ***v celém dokumentu***.

Struktura bibliografické citace

- **ISSN (International Standard Serial Number, mezinárodní standardní číslo seriálové publikace)** je jednoznačný osmiciferný identifikátor periodické publikace (noviny, časopisy, včetně těch vycházejících online).
- **Print nebo Pdf.**
- **DOI (zkratka anglického Digital Object Identifier, česky „identifikátor digitálního objektu“)** je centralizovaný systém identifikátorů děl přístupných v digitální podobě, jako jsou např. články z vědeckých sborníků.

Struktura bibliografické citace

Kniha

- **Podnázev je v normě uveden jako nepovinný, ale doporučujeme ho uvést pro snadnější identifikaci citovaného zdroje. Před dvojtečku se nevkládá mezerá.**
- MATOUŠEK, Oldřich, Jana KOLÁČKOVÁ a Jana KODÝMOVÁ (eds.) . *Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-818-0.
- Pozn.: **Digitalizovaná kniha se cituje stejně jako tištěná kniha.** Navíc se uvádí informace o přístupu k digitalizované formě knihy uvedená formulací „Dostupné také z:“ (např. URL adresa, místo uložení CD apod.)

Struktura bibliografické citace

Knih – COVID-19

- MATOUŠEK, Oldřich, Jana KOLÁČKOVÁ a Jana KODÝMOVÁ (eds.) . *Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi [online]*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2010 [cit. 2015-5-13]. ISBN 978-80-7367-818-0. Dostupné z:
<http://www.socialniprace.cz/soubory/socprac0310komplet-101110155048-140219132832.pdf>

Struktura bibliografické citace

Kniha – část díla

- Citujeme-li část díla, uvádí se také **rozsah stran**, ze kterých bylo citováno (a to jak u přímé citace, tak i u parafráze).
- ***Toto se zapisuje v jazyce tvorby bibliografické citace***, uvádíme tedy **s. 256-263**, nikoliv např. p. 256-263. ***Je-li citováno celé dílo, údaj o počtu stránek se může vynechat.***

Struktura bibliografické citace-

Kapitola v monografii

- KINKOR, Milan. Komunitní práce. In: MATOUŠEK, Oldřich et al. *Metody a řízení sociální práce*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2008, s. **252-270**. ISBN 948-80-7367-502-8.
- (Kinkor, 2008, s.253).
- HAVLÍK, Miloš a Kateřina KUBALČÍKOVÁ. **5. Kapitola** zjišťování potřeb uživatelů sociálních služeb včetně metodiky uživatelských výzkumů (zkoumání vedená uživateli). In: ORINIAKOVÁ, Pavla a kol. *Návrhy kapitol pro komunitní plánování sociálních služeb v ČR* [online]. Praha: Komunitní plánování, o. p. s., c2005, s. **58-81** [cit. 2015-2-9]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/2472/Kapitoly_KPSS.pdf

Periodikum-seriálová publikace

- *Název periodika*. Vedlejší název [Typ nosiče]. Vydání. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Číslování [Datum citování]. Standardní identifikátor (ISSN). Dostupnost a přístup. Lokace. Poznámky.
- Pozn. Typ nosiče, datum citování a dostupnost se uvádí pouze u elektronických periodik.

Příspěvek (článek) v periodiku

- Jméno tvůrce příspěvku. Název příspěvku. *Název periodika*. Vedlejší název [Typ nosiče]. Vydání. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Číslování, Rozsah stránek příspěvku [Datum citování]. Standardní identifikátor (ISSN). Dostupnost a přístup. Lokace. Poznámky.
- Pozn. *Norma uvádí nakladatelské údaje jako povinné, pro identifikaci dokumentu však nejsou důležité a můžete je vynechat*. Typ nosiče, datum citování a dostupnost se uvádí pouze u článků v elektronických periodikách.

Příspěvek (článek) v periodiku

- KUBALČÍKOVÁ, Kateřina. Role uživatele zjišťování potřeb v procesu komunitního plánování sociálních služeb. *Sociální práce/Sociálna práca*. Brno: Asociace vzdělavatelů v sociální práci, 2009, ročník 9, č. 1, s. **85-96**. ISSN 1213-6204.
- KUBALČÍKOVÁ, Kateřina a Anna KRCHŇAVÁ. Komunitní plánování jako prostor pro účast uživatelů na rozhodování: realita nebo iluze? O respektování principů jedné z metod sociální práce v praxi. *Sociální práce/Sociálna práca*. 2010, ročník 10, č. 3, s. 110 - 121. ISSN 1213-6204.

Příspěvek (článek) v periodiku - zahraniční

- FINKEL, Eli J. et al. Online Dating: A Critical Analysis From the Perspective of Psychological Science [online]. *Psychological Science in the Public Interest*. 2012, vol. 13, issue1, s. 3-66. ISSN 1213-6204. DOI: 10.1177/1529100612436522 [cit. 2021-2-28].
Dostupné
z: <https://doi.org/10.1177/1529100612436522>

Struktura bibliografické citace-

Kapitola v monografii

- HAJNÝ, M. **Týmová supervize**. In: HAVRDOVÁ, Z., HAJNÝ, M. et al. *Praktická supervize: Průvodce supervizí pro začínající supervizory, manažery a příjemce supervize*. 1. vyd. Praha: Galén, 2008, s. **93-114**. ISBN 978-80-7262-532.
- HAJNÝ, Martin. **Týmová supervize**. In: HAVRDOVÁ, Zuzana, Martin HAJNÝ et al. *Praktická supervize: Průvodce supervizí pro začínající supervizory, manažery a příjemce supervize*. 1. vyd. Praha: Galén, 2008, s. **93-114**. ISBN 978-80-7262-532.

Kapitola v monografii – gramatické chyby

PILÁT, Miroslav. Social reform 2012 in the Czech republic - chosen aspects. In: ŽILOVÁ, Anna, NOVOTNÁ, Alena, JOSEPH, Mary Venus & al., eds. *European and global contexts of poverty in the period of social and demographic transformations of the society*. Milano: EDUCatt, 2014, s. 179-188. ISBN 978-88-6780-072-8.

Pozn.: ***Gramatické chyby neopravujeme.***

Příspěvek ve sborníku

- ŠTAINER, Martin. Ohnisková skupina v komunitním plánování sociálních služeb. In: KAMÁNOVÁ, Irena, Lenka ŠTEFÁKOVÁ a Lucia JUHÁSOVÁ, eds. *Inovácie, plánovanie a kvalita sociálnych služieb v komunite*. X : Z x zborník príspevkov z 1. ročníka medzinárodnej vedeckej konferencie. Ružomberok: Verbum – vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2011, s. **153-161**. 269 s. ISBN 978-80-8084-781-4.

Webové sídlo, internetový portál, webová stránka

■ Webové sídlo, internetový portál

Jméno tvůrce. *Název: podnázev. Vedlejší název* [Typ nosiče]. *Další tvůrce*. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Datum aktualizace/revize [Datum citování]. Název edice a číslování. Standardní identifikátor. Dostupnost a přístup. Lokace. *Poznámky*.

■ Webová stránka

Jméno tvůrce webového sídla. *Název webové stránky. Název webového sídla: podnázev. Vedlejší název* [Typ nosiče]. *Další tvůrce*. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Datum aktualizace/revize [Datum citování]. Standardní identifikátor. Dostupnost a přístup webové stránky. Lokace. *Poznámky*.

Internetové zdroje

- Pokud ***neznáme datum vydání případně datum aktualizace***, tak jej můžeme převzít z copyrightu a přidáme k němu ***písmeno c bez mezery***, (©)
- ČTVRTNÍK, Jakub a Matěj LEJSAL. *Sociální služby a způsob financování – podklad k odborné diskuzi* [online]. Praha: MPSV, **c2013** [cit. **2015-5-13**]. Dostupné z: <http://podporaprocesu.cz/wp-content/uploads/2013/01/Varianty-financovani.pdf>(.)
- **V textu uvádíme (Čtvrník a Lejsal, 2013).**
- **Vždy uvádět skutečné datum citování!!!**

Internetové zdroje

KUBALČÍKOVÁ, Kateřina a Anna KRCHŇAVÁ. Komunitní plánování jako prostor pro účast uživatelů na rozhodování: realita nebo iluze? O respektování principů jedné z metod sociální práce v praxi. *Sociální práce/Sociálna práca [online]*. **Brno: Asociace vzdělavatelů v sociální práci**, 2010, ročník 10, č. 3, s. 110 – 121 [**cit. 2015-5-13**]. ISSN 1213-6204. Dostupné z: <http://www.socialniprace.cz/soubory/socprac0310komplet-101110155048-140219132832.pdf>

Internetové zdroje

- **MPSV.** *Česko-britský projekt Podpora MPSV při reformě sociálních služeb* [online]. Praha: MPSV, c2001 [cit. 2001-6-11]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/mhtml:file://E:\Česko britský projekt na podporu reformy sociálních služeb\Česko-britský projekt Podpora MPSV při reformě sociálních služeb.htm>

Kvalifikační práce

- PILÁT, Miroslav. *Metoda komunitního plánování v novém systému sociálních služeb*. Olomouc, 2008, **286 s., 156 s. příloh.** Disertační práce. Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, Katedra speciální pedagogiky. Vedoucí disertační práce **Jan Michalík.**

Dílo není veřejně dostupné

- PRACHNIAROVÁ, Dagmar, Jana
TOMÁŠKOVÁ a Miroslav PILÁT. *Metodický pokyn pro posuzovatele projektů (oblast sociálních služeb, souvisejících služeb a aktivit a humanitární pomoci) k Pravidlům pro poskytování podpor statutárním městem Olomouc*. Olomouc, 2007. **Archiv autora.**

Archivní dokumenty a rukopisy

- Konzervatoř Plzeň, 2001. *Výroční zpráva*. Konzervatoř, Plzeň.
- HABULKA, Ondřej, 1981. *Dopis Janu Novákovi z 25.8.* Soukromý archiv Jana Nováka, Plzeň.
- Česká reálka v Plzni, 1900. *Hlavní katalog třídy I.A 1899/1900*. Česká reálka v Plzni. i. č . 9255, sign. 12d101. Archiv města Plzně.

E-mail

- Odesílatel zprávy. *Předmět zprávy* [e-mailová komunikace]. Datum přijetí zprávy [datum citování]. Poznámky.
- PINC, Václav. *Re: K obhajobám na katedře* [e-mailová komunikace]. 22. prosince 2011 **12:52** [cit. 2012-10-10]. Poznámky.

Zaznamenaný rozhovor

- Primární odpovědnost. Název rozhovoru [nosič]. Datum. Dostupnost. Poznámky.
- NOVÁK, Jan. *Zvýšená míra agresivity ve společnosti* [zvukový záznam]. 5. 3. 2016. **Archiv autora.**
- NOVÁK, Jan. [Zvýšená míra agresivity ve společnosti] [zvukový záznam]. 5. 3. 2016. Archiv autora.

Citace přednášky

- POSPÍŠIL, David. *Dostat šanci žít doma* (přednáška). Hradec Králové: MPSV ČR a Ústav sociální práce, Univerzita Hradec Králové, 23. 9. 2016.

Harvardský styl-metoda prvního prvku a data

- **Identifikační část** = první údaj (příjmení autora nebo první slova jména korporace, popř. první slova názvu dokumentu, nemá-li dokument autora).
- U dokumentů s více autory (**4 a více**) lze v citaci v textu uvádět příjmení **pouze prvního autora s** následným výrazem **et al.** (nebo česky **aj., a kol.**), pokud to nezpůsobí nějakou nejednoznačnou identifikaci.

Harvardský styl-metoda prvního prvku a data

- Pokud se první údaj přirozeně v textu již vyskytuje, v závorce se uvádí jen rok vydání citovaného dokumentu popř. strana, výjimkou je situace, kdy je v českém textu jméno cizí autorky počeštěno (s –ová), pak se v závorce musí uvést příjmení v originálním tvaru.
- Citace v závorce může být umístěna **kdekoliv ve větě**, za jakýmkoli slovem, pokud je uvedena zcela na konci věty, pak je **vždy před závěrečnou tečkou, která ukončuje větu.**

Harvardský styl-metoda prvního prvku a data

Metoda prvního prvku a data – příklad:

Někteří autoři poukazují na sociální důsledky rozvoje digitálních knihoven (Rowlands, 1999, s. 195).

- Někteří označili termín „digitální knihovna“ za oxymorón (Greenberg, 1998; Lynch, 2005). Problematikou digitálních knihoven se podrobně ve své monografii zabývala Ch. Borgmanová (Borgman, 2003).

Harvardský styl-metoda prvního prvku a data

- Podle Šiklové (2012) se už v sedmdesátých letech rozvíjely různé formy územní sociální péče o staré lidi (pečovatelská služba, tzv. domovinky, geriatrické ambulance i denní stacionáře) a o děti.
- Podle Šiklové se už v sedmdesátých letech rozvíjely různé formy územní sociální péče o staré lidi (pečovatelská služba, tzv. domovinky, geriatrické ambulance i denní stacionáře) a o děti (2012).
- Už v sedmdesátých letech rozvíjely různé formy územní sociální péče o staré lidi (pečovatelská služba, tzv. domovinky, geriatrické ambulance i denní stacionáře) a o děti (Šiklová, 2012).

Harvardský styl-metoda prvního prvku a data

- Forma odkazu v textu: (Příjmení autora a rok, strany), např. (Dvořák: 2010, s. 47); (**Dvořák, 2010**, s. 47).
- Využívají se kulaté závorky
- Řazení literatury na konci práce – abecedně, **nečíslujeme!**
- Zásady pro tvorbu abecedního soupisu citací u Harvardského stylu:
 - o citujeme-li od stejného autora více publikací ze stejného roku, píšeme:
(**Úlehla , 2002a**, s. 8)
(**Úlehla, 2002b**, s. 39)

Harvardský styl-metoda prvního prvku a data

- Analogicky postupujeme v soupisu literatury:
- ÚLEHLA, Ivan. Předpoklady komunitního plánování. *Sociální politika*. **2002a**, roč. 28, č. 3, s. 8-9. ISSN 0049-0962.
- ÚLEHLA, Ivan. Sociálně psychologické aspekty komunitního plánování obcí. *Sociální politika*. **2002b**, roč. 28, č. 12, s. 6 - 8. ISSN 0049-0962.

Harvardský styl-metoda prvního prvku a data

- Pokud citujeme více děl od stejného autora z různých let, pořadí je **chronologické**
(více bibliografických citací děl jednoho tvůrce se řadí od **nejstaršího dokumentu**).
- Pokud citujeme sami sebe, tyto citace uvádíme zpravidla jako první a můžeme uvést:
- **Předkládaný text je původní autorský (není-li uvedeno jinak), který případně rozpracovává témata či teze obsažené již v publikovaných pracích autora v níže uvedeném seznamu literatury.**

Harvardský styl-metoda prvního prvku a data

- Tam, kde je autorem korporace, platí zásada, že se řadí abecedně dle prvního významového slova v jejím názvu
- Pokud citovaný informační zdroj nemá autora (není známa ani fyzická osoba, ani korporace), využívá se u Harvardského stylu citování zkratka „**Anon**“ (anonym)– např. (Anon, 2000, s. 77) popř. pole autora lze nahradit názvem dokumentu, časté např. u encyklopedií – např. (Lumen gentium, 1992, s. 45)
- Pokud není znám rok vydání/publikování, lze napsat „**nedatováno**“ (používá se ale výjimečně).

Harvardský styl-metoda prvního prvku a data - příklady

- **COLEBATCH, Hal K., (.) 2005.** *Úvod do policy.* Brno: Barrister and principal. ISBN 978-80-8659-879-6.
- **COLEBATCH, Hal K.** *Úvod do policy.* Brno: Barrister and principal, 2005. ISBN 978-80-8659-879-6.
- **ČERMÁKOVÁ, Kristýna a Milena JOHNOVÁ, eds.** *Zavádění standardů kvality sociálních služeb do praxe. Průvodce poskytovatele.* 1. vydání. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2002. ISBN 80-86552-45-4.
- **JANÁK, Dušan, Miroslav PILÁT a Jan BEZDĚK.** *Rozdělování sociálních nerovností pod patronací státu. Situační analýza Osoblažska a možnosti jeho socioekonomického rozvoje.* Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2014, 133 s. ISBN 078-80-7248-3.

Harvardský styl-metoda prvního prvku a data - příklady

- **ČERMÁK, Daniel, Jana VOBECKÁ a kol.** *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib.* Praha: SLON, 2001. ISBN 978-80-7419-067-4.
- **EVROPSKÝ PARLAMENT.** *Charta základních práv Evropské unie* [online]. Nice: c2000 [cit. 2015-8-28]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/6/2090-charta_zakladnich_prav_1.pdf

Parafráze

Komunitní plán by měl rovněž obsahovat kritéria, podle nichž by měla být hodnocena kvalita, efektivita, dostupnost a náklady sociálních služeb v obci, které budou v konkrétním plánovacím období realizovány. V komunitním plánu by měl být rovněž uveden způsob hodnocení účinnosti a dopadu komunitního plánu do života obce (Oriniaková a Rosecký, 2003).

Parafráze- sekundární citace

Pro komunitní práci je charakteristické, že spojuje lidi v komunitě v úsilí o zjištění jejich potřeb a v realizaci nějaké akce či akcí, které by měly vést k jejich naplnění. Tím komunitní práce přispívá ke kvalitě života lidí a umocňuje jejich vliv na procesy, které je ovlivňují (Mayo, in Zatloukal, 2008).

(Mayo, 1998, in Zatloukal, 2008).

- Citujeme-li ***více jak tři slova po sobě-citace***.
- **Parafráze** – převyprávění a doplnění textu tak, že nehledíme na původní text.
- **V zahraničí se u parafrází uvádí i strana (děkan).**

Citace

- Podle Younghusbandové (in Hartl, 1997, s. 27) je „... komunitní práce jednou ze tří metod sociální práce, která se zaměřuje zejména na pomoc lidem v rámci místní komunity, snaží se určit jejich sociální potřeby, zvážit nejúčinnější způsoby jejich naplnění a začít na nich pracovat do té míry, jak to umožňují zdroje, které jsou k dispozici.“

Sekundární citace - Směrnice děkana č.4/2018 k ZP

- Podle Younghusbandové (1992, s. 53, in Hartl, 1997, s. 27) je „... komunitní práce jednou ze tří metod sociální práce, která se zaměřuje zejména na pomoc lidem v rámci místní komunity, snaží se určit jejich sociální potřeby, zvážit nejúčinnější způsoby jejich naplnění a začít na nich pracovat do té míry, jak to umožňují zdroje, které jsou k dispozici.“
- Pozn. Sekundární citace citační norma **neupravuje** a měly by se používat **co nejméně** (nedostupné zahraniční zdroje).

Citace tečka

- Pokud citujeme jen jednu větu, dáme citaci ještě před tečku (tento případ je vidět i v normě v příkladech),
- pokud citujeme delší pasáž (více vět), pak dáváme citaci až za celou pasáž a tedy za tečku.
- Můžete to použít i podle sebe, nicméně je důležité, **aby to bylo v celé práci použito jednotně. Výše uvedený postup lze použít pro citáty (přímé citace) i parafráze.**

Citace tečka

- Mezi nejčastěji užívané patří následující, jež vymezuje KPSS jako „...*metodu, která umožňuje zpracovávat rozvojové materiály pro různé oblasti veřejného života na úrovni obce i kraje*“ (Oriniaková a Rosecký, 2003, s. 1).

Citace tečka

- Termín komunitní plánování bývá rovněž často v podmínkách ČR definován jako:
 - *„Metoda, kterou lze na úrovni obcí nebo krajů plánovat sociální služby tak, aby odpovídaly místním specifikům i potřebám jednotlivých občanů;*
 - *Otevřený proces zjišťování potřeb a zdrojů a hledání nejlepších řešení v oblasti sociálních služeb“.* (Vasková a Žežula, 2002, s. 4)

Citace – chybí datum vydání

- *„Uživatel sociální služby může být kdokoli, kdo vstoupí do smluvního vztahu s poskytovatelem sociální služby, jehož obsahem je zabezpečení těch činností, které popisuje zákon o sociálních službách. Pojem uživatel sociální služby se tedy používat jen v případech, kdy je trvale či jen dočasně zabezpečovaná pomoc a podpora v dohodnutém rozsahu oprávněným poskytovatelem“ (MPSV, nedatováno, s. 1).*

Citace právních předpisů

- Citační norma citace právních předpisů neupravuje.
- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, **ve znění pozdějších předpisů.**
- Dne 1. 1. 2009 nabyl účinnosti zákon NR SR č. 448/2008 Sb., o sociálních službách a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů (**dále jen „zákon o sociálních službách“**), který novým způsobem upravuje podmínky poskytování sociálních služeb.

Citace právních předpisů

- Poslední novela zákona o sociálních službách přinesla v oblasti střednědobého plánování poměrně významné změny, a to zejména v § 3 písm. h), kdy za střednědobý plán rozvoje sociálních služeb se „...považuje strategický dokument obce nebo kraje schválený na dobu 3 let, který je výsledkem aktivního zjišťování potřeb osob na území obce nebo kraje a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů...“ (....“)

Poznámky pod čarou

- Poměrně častý způsob citování v našem prostředí.
- Za převzatý text se vloží číslo poznámky, pokud je odkaz za odstavcem, dáváme jej ještě **před tečku**.
- Lze uvádět zkrácenou formu, např.
v seznamu bibliografických citacích uvedeme bibliografickou citaci dle normy a v textu po čarou **zkrácenou formu**.

Poznámky pod čarou

■ Např.:

11) PILÁT, Miroslav. *Komunitní plánování sociálních služeb v současné teorii a praxi*, s.95.

■ U stejných odkazu jdoucích po sobě za sebou můžeme uvádět:

11) PILÁT, Miroslav. *Komunitní plánování sociálních služeb v současné teorii a praxi*, s.95.

12) tamtéž, s.98.

Číslování odkazů (Vancouver style)

- Chceme-li použít tento způsob, pak očíslováme jednotlivé bibliografické citace v soupisu literatury a jejich čísla pak používáme v textu, pokud možno i s uvedením strany. Např.:
- 44) PILÁT, Miroslav. *Komunitní plánování sociálních služeb v současné teorii a praxi*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0932-4.
- V textu se pak při využití toho zdroje uvádí (44, s. 123).

Doporučená literatura

- KRČÁL, Martin a Zuzana TEPLÍKOVÁ.
Naučte (se) citovat. Blansko: Citace.com,
2014. ISBN 978-80-260-6074-1.